

مجلس چهارم، برنامه دوم؛ رویدادها

- مجلس چهارم و شیوه مطلوبتر
برای بررسی و تصویب برنامه
- کمیسیونهای تخصصی و چگونگی رسیدگی به تبصره‌ها
- ترکیبی پویا در «کمیسیون تلفیق»

پرتال جامع علوم انسانی

اشاره

نحوه بررسی و تصویب قانون برنامه دوم نسبت به برنامه اول، بر اساس طرحی که در مجلس شورای اسلامی تصویب شده تخریاتی بنیادی یافت. از جمله مهمترین تحولات که یقیناً به بررسی جامع‌تر این لایحه کمک شایانی خواهد نمود، دوشوری بودن بررسی از یکسو و تشکیل کمیسیون تلفیق برای بررسی این لایحه از سوی دیگر است.

خوانندگان محترم و مجلس و پژوهش با پیشنهادات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی که پیش از این در باب ضرورت دوشوری بودن رسیدگی به برنامه در مجلس ارائه شده بود، آشنا هستند. خوشبختانه مجلس چهارم با پیشی ژرف و پویایی هوشمندانه به این مهم وقوف یافت و سرانجام قانون جدیدی پرامون چگونگی بررسی و تصویب لایحه برنامه، به تأیید نمایندگان مجلس رسید.

آنچه در ادامه ملاحظه می‌فرمایید. متن قانون نحوه بررسی و تصویب لایحه برنامه دوم است که هم‌اینک مبنای عمل کمیسیون‌های تخصصی و نمایندگان محترم مجلس می‌باشد. این قانون همچنین گردش کار و چگونگی تقسیم وظایف را تا مرحله وصول به صحن مجلس مشخص نموده است.

بی‌تردید این قانون بتواند یکی از فرازهای بلند و حضور مجلس در نظام برنامه‌ریزی ملی، در حال و آینده مجالس ایران، قابل تالیی خواهد بود.

■ مجلس چهارم

و شیوه مطلوب‌تر برای بررسی و تصویب برنامه

قانون نحوه بررسی و تصویب برنامه دوم در مجلس قانون

ماده ۱ - به منظور تنظیم اصول و مفاد برنامه توسعه و ایجاد هماهنگی بین کمیسیونهای تخصصی مجلس شورای اسلامی، کمیسیون تلفیق مرکب از اعضای ذیل تشکیل می‌گردد:

۱ - کلیه اعضای کمیسیون امور برنامه و بودجه.

۲ - یک نفر از هر یک از کمیسیونهای دیگر (غیر از کمیسیون آئین‌نامه، تحقیق و قوانین قبل از انقلاب).

اعضای مذکور توسط کمیسیونهای مربوطه انتخاب و به هیأت رئیسه مجلس معرفی می‌شوند. مأموریت این کمیسیون تا تصویب نهایی قانون برنامه توسعه، ادامه می‌یابد.

ماده ۲ - کلیات برنامه و کلیه تبصره‌هایی که مربوط به اهداف کلان و خط‌مشی‌های اساسی است در شور اول و بقیه در شور دوم بررسی و تصویب خواهد شد. تبصره: مصوبات شور اول غیر قابل تجدیدنظر می‌باشد.

ماده ۳ - کمیسیونهای تخصصی موظفند حداکثر ظرف مدت دو هفته نسبت به مواد و تبصره‌های مربوط به خود بررسی‌های لازم را به عمل آورند و در پایان مهلت مقرر گزارش کار مربوط به شور اول خود را به کمیسیون تلفیق ارسال دارند.

ماده ۴ - کمیسیون تلفیق موظف است حداکثر ظرف مدت ۳ هفته پس از جمع‌آوری گزارش کمیسیونهای تخصصی و اصلاح و تلفیق آنها، گزارش جامع خود را به جلسه علنی ارائه نماید.

ماده ۵ - پس از شور اول، کمیسیون تلفیق موظف است نحوه توزیع منابع را تعیین و ظرف ده روز همراه با سیاستهای مصوب شور اول به کمیسیونهای تخصصی اعلام نماید.

ماده ۶ - در شور دوم، کمیسیونهای تخصصی موظفند در چارچوب ابلاغیه کمیسیون تلفیق تبصره‌ها و پیوستها را بررسی و گزارش خود را حداکثر ظرف مدت دو هفته به کمیسیون تلفیق اعلام کنند.

ماده ۷ - کمیسیون تلفیق پس از وصول کلیه گزارشهای شور دوم کمیسیونهای تخصصی، موظف است حداکثر ظرف سه هفته آنها را اصلاح و تلفیق و گزارش نهایی را جهت بررسی و تصویب در شور دوم به مجلس ارائه نماید.

ماده ۸ - نمایندگان در شور اول و دوم می‌توانند پیشنهادهای خود را در مهلت‌های اعلام شده توسط کمیسیونهای تخصصی به آنها ارائه نموده و در وقت مقرر جهت توضیح در کمیسیون حاضر شوند.

ماده ۹ - در شور اول و دوم ابتدا

پیشنهادهای مربوط به کمیسیونهای تخصصی و سپس پیشنهادهای نمایندگان در مورد ماده واحده و تبصره‌ها قابل طرح می‌باشد.

■ کمیسیونهای تخصصی و چگونگی رسیدگی به تبصره‌ها

ماده ۱۰ - نحوه رسیدگی به کلیات و پیشنهادهای ششور اول و دوم، تشکیل کمیسیون و هر موضوعی که در این بخش از آیین‌نامه نیامده، بر طبق مقررات معمول آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۱ - این قانون بلافاصله پس از تصویب لازم‌الاجرا است

طرح فوق مشتمل بر یازده ماده و یک تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و پنجم خردادماه ۱۳۷۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

اشاره

لایحه برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور به موجب قانون نحوه بررسی و تصویب برنامه دوم مورد بررسی مجلس قرار می‌گیرد. این قانون مقرر می‌دارد تا کلیات برنامه و تبصره‌های مربوط به اهداف کلان و خط‌مشی‌های اساسی در شور اول و بقیه موارد در شور دوم مورد بررسی و تصویب قرار گیرد. در اجرای این قانون، تبصره‌های مختلف برنامه دوم با توجه به محتوای آنها توسط هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی در اختیار کمیسیونهای مربوطه قرار گرفته است. جدولی که در ادامه ملاحظه می‌فرمایید، مشخصات تبصره‌هایی که به شور اول ربط پیدا می‌کنند و همچنین کمیسیون بررسی کننده هر یک از تبصره‌ها را مشخص ساخته است. لازم به ذکر است که کمیسیونهایی که نام آنها در این جدول نیامده است، اگرچه تبصره یا تبصره‌هایی را بعنوان کمیسیون اصلی مورد رسیدگی قرار نمی‌دهند، ولی در مورد کسب تبصره‌های مذکور دو جدول، مسئولیت رسیدگی و اظهارنظر را عهده‌دار می‌باشند.